

TAG UG/UWCH

2305N10-1

Z22-2305N10-1

DYDD LLUN, 16 MAI 2022 – PRYNHAWN

MATHEMATEG BELLACH – UG uned 1
MATHEMATEG BUR BELLACH A

1 awr 30 munud

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Yn ogystal â'r papur arholiad hwn, bydd angen:

- llyfryn ateb 16 tudalen CBAC (pinc);
- llyfryn Fformiwlâu;
- cyfrifiannell.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Defnyddiwch inc neu feiro du.

Atebwch **bob** cwestiwn.

Rhaid dangos gwaith cyfrifo digonol er mwyn egluro'r dull **mathemategol** sy'n cael ei ddefnyddio.

Mae'n bosibl na fydd atebion heb waith cyfrifo yn derbyn marciau llawn.

Os nad yw'r lefel o fanwl gywirdeb yn cael ei nodi yn y cwestiwn, dylech chi dalgrynnu atebion yn briodol.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

70 yw cyfanswm y marciau ar gyfer y papur hwn.

Mae nifer y marciau wedi'i nodi mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

Cofiwch fod angen Cymraeg da a chyflwyniad trefnus yn eich atebion.

Nodyn atgoffa: Rhaid dangos gwaith cyfrifo digonol er mwyn egluro'r dull **mathemategol** sy'n cael ei ddefnyddio.

1. Mae'r rhifau cymhlyg z , w wedi'u rhoi gan $z = 3 - 4i$, $w = 2 - i$.

(a) (i) Darganfyddwch fodwlws ac $\arg zw$.

(ii) Mynegwch zw yn y ffurf $r(\cos\theta + i\sin\theta)$. [5]

(b) Mae'r rhifau cymhlyg v , w , z yn bodloni'r hafaliad $\frac{1}{v} = \frac{1}{w} - \frac{1}{z}$.

Darganfyddwch v yn y ffurf $a + ib$, lle mae a , b yn real. [5]

(c) Mae cyfiau cymhlyg v wedi'i ddynodi gan $\bar{v}$.

Dangoswch fod $v\bar{v} = k$, lle mae k yn rhif real y mae ei werth i'w ddarganfod. [2]

2. (a) Mae'r matricesau $\mathbf{A}$ a $\mathbf{B}$ wedi'u diffinio gan

$$\mathbf{A} = \begin{pmatrix} 3 & 4 \\ -1 & -2 \end{pmatrix}, \quad \mathbf{B} = \begin{pmatrix} -11 \\ 7 \end{pmatrix}.$$

O wybod bod $\mathbf{AX} = \mathbf{B}$, darganfyddwch y matrices $\mathbf{X}$. [4]

(b) (i) Darganfyddwch y matrices 2×2 , $\mathbf{T}$, sy'n cynrychioli adlewyrchiad yn y llinell $y = -2x$.

(ii) Delweddau'r pwyntiau $C(2, 7)$ a $D(3, 1)$, dan effaith $\mathbf{T}$, yw E ac F yn ôl eu trefn.

Darganfyddwch gyfesurynnau canolbwynt EF . [7]

3. Mae hafaliad fector y llinell L wedi'i roi gan

$$\mathbf{r} = -\mathbf{i} + 2\mathbf{j} - 6\mathbf{k} + \lambda(4\mathbf{i} - 2\mathbf{j} + 7\mathbf{k}).$$

Mae hafaliad Cartesaidd y plân Π wedi'i roi gan

$$3x + 8y - 9z = 0.$$

Darganfyddwch gyfesurynnau Cartesaidd pwynt croestoriad L a Π .

[5]

4. Mae'r cyfanrif positif N fel bod $1^2 + 2^2 + 3^2 + \dots + N^2 = (3N - 2)^2$.

Ysgrifennwch a symleiddiwch hafaliad sy'n cael ei fodloni gan N . Trwy hyn darganfyddwch werthoedd posibl N .

[7]

5. (a) Mae'r rhif cymhlyg z yn cael ei gynrychioli gan y pwynt $P(x, y)$ mewn diagram Argand. O wybod bod

$$|z - 3 + 2i| = |z - 3|,$$

darganfyddwch hafaliad locws P .

[3]

- (b) Rhowch ddehongliad geometrig o locws P .

[1]

6. Mae gwreiddiau'r hafaliad ciwbig

$$2x^3 + px^2 - 126x + q = 0$$

yn ffurfio dilyniant geometrig sydd â chymhareb gyffredin -3 .

Darganfyddwch werthoedd posibl p a q , gan roi eich atebion ar ffurf swrd.

[8]

TROWCH Y DUDALEN

7. Mae hafaliadau vector y llinellau L_1 , L_2 , L_3 wedi'u rhoi gan

$$\mathbf{r} = 3\mathbf{i} + 2\mathbf{j} + \mathbf{k} + \lambda(2\mathbf{i} + n\mathbf{j} + \mathbf{k}),$$

$$\mathbf{r} = 5\mathbf{i} - 3\mathbf{j} - 4\mathbf{k} + \mu(3\mathbf{i} + \mathbf{j} - 3\mathbf{k}),$$

$$\mathbf{r} = 6\mathbf{i} - 3\mathbf{j} + 2\mathbf{k} + \nu(p\mathbf{i} + 3\mathbf{j} + 4\mathbf{k}),$$

yn ôl eu trefn, lle mae n a p yn gysonion.

Mae'r llinell L_1 yn berpendicwlar i'r llinell L_2 . Mae'r llinell L_1 hefyd yn berpendicwlar i'r llinell L_3 .

(a) Dangoswch mai gwerth n yw -3 a darganfyddwch werth p . [3]

(b) Darganfyddwch yr ongl lem rhwng y llinellau L_2 ac L_3 . [4]

8. Mae'r pwynt (x, y, z) yn cael ei gylchdroi trwy 60° yn wrthglocwedd o amgylch yr echelin- z . Ar ôl y cylchdroi, mae gwerth y cyfesuryn- x yn hafal i werth y cyfesuryn- y .

Dangoswch fod $y = (a + \sqrt{b})x$, lle mae a , b yn gyfanrifau y mae eu gwerthoedd i'w darganfod. [7]

9. (a) O wybod bod $A_r = \frac{1}{r+1} - \frac{2}{r+2} + \frac{1}{r+3}$, dangoswch ei bod yn bosibl mynegi A_r

fel $\frac{2}{(r+1)(r+2)(r+3)}$. [2]

(b) Trwy hyn, dangoswch fod $\sum_{r=1}^n \frac{2}{(r+1)(r+2)(r+3)} = \frac{1}{6} - \frac{1}{(n+2)(n+3)}$. [5]

(c) Darganfyddwch gymhareb $\sum_{r=1}^5 A_r : \sum_{r=1}^{10} A_r$, gan roi eich ateb yn ei ffurf symlaf. [2]

DIWEDD Y PAPUR